№. 224. 1838

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk

NIEUWS- BLAD,

Donderdag 20 September.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Stad *Breda*, brengen bij deze ter kennisse der ingezetenen, dat in den loop dezer maand, door de heeren Opper-Brandmeesters, vergezeld door den Kommissaris van Politie en den Stads-Architect, zal worden gedaan eene geheime BRANDSCHOUWING, waarbij naauwkeurig zal worden gelet of de stookplaatsen zijn gezuiverd, en of alle Brand- en ligt vuurvattende stoffen op eenen genoegzamen afstand van de Schoorsteenen en verdere Stookplaatsen zijn verwijderd en geborgen. Met uitnoodiging om gemelde Opper-Brandmeesters in hunne te doene inspectie grenszins te belemmeren, en met waarschuwing voorts, dat allen en een iegelijk, zonder onderscheid, die zullen worden bevonden te zijn in contraventie van het Reglement op het weren van Brand, zullen worden beboet en gestraft, overeenkomstig de bepalingen, tegen de overtreders gestatueerd.

Breda, den 17den September 1838.

DE ROY, vt.

Ter ordonnantie van dezelven,
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHAUIKES.

Frankrijk.

Parijs, den 17den September.

Het *Moniteur* vermeldt heden, dat de buitengewone gezant en gevolmagtigde minister van Z. M. den Koning der Nederlanden, baron *Fagel*, in een bijzonder gehoor, den brief van antwoord van zijn souverein, op de notifikatie van de geboorte des graven *van Parijs*, aan den koning heeft overgegeven.

— Omtrent den maarschalk *Moncey* heeft men alhier nog geene nadere berigten; zijn overlijden is nog niet bevestigd geworden.

— De baron *Rothschild* is van zijne reis naar de spaansche grenzen te Montpellier aangekomen, waar men het ontwerp heeft om een spoorweg van die plaats naar Nismes aan te leggen, in hetwelk de gezegde bankier zou betrokken zijn.

— De gewone briefwisseling dezer hoofdstad schrijft heden het volgende:

» Men verzekert dat het ministerie dezer dagen depesches uit Konstantinopel van een zeer gunstigen aard heeft ontvangen. Er was alle reden om te hopen dat het nogmaals gelukken zou om eene breuk tusschen de Ottomannische Porte en Egypte voor te komen. De krachtige vertoogen van de fransche en engelsche gezanten hebben den onderkoning doen besluiten om zijne ontwapening van spoedige herkelijkheid op te geven; zelfs heeft hij voor het oogenblik er in bewilligd, om niet op de erfopvolging van het onder-koningschap van Egypte voor zijne nakomelingen te staan; en zij vermeldt dat hij aan den Sultan rijke geschenken als waarborg van bevrediging gezonden heeft. *Mehemed*-ali zou aan zijne vloot het bevel gegeven hebben, om in de haven van Alexandrie terug te keeren en men gelooft dat hij de helft zijner schepen zal doen ontwapenen. Men verzekert dat de raad van ministers na de ontvangst dezer tijdingen bijeengekomen is en er depesches aan den admiraal *Gallois* zijn gezonden om onmiddellijk naar de haven van Toulon terug te keeren. De schepen die tot dit eskader behooren, zullen vervolgens naar Mexiko gezonden worden.

» Het schijnt met der daad dat het gouvernement begint verontrust te worden over de gevolgen van onze geschillen met Mexiko. De rapporten van den kommandant van het blokkade-eskader vermelden de vijandelijkheden op, die er tegen een aanval op Vera Cruz en het kasteel van St. Jean d'Ulloa bestaan; te Toulon worden aanzienlijke toerustingen gemaakt om nieuwe oorlogs-vaartuigen naar die streken af te zenden. Het is, ongelukkig genoeg, te vreezen, dat deze oorlog nog een geruimen tijd zal voortduren."

[Hoe bepaald men zich in dit berigt over de Oostersche zaken ook uitlaat, zal het nader moeten blijken, of het vermelde met de waarheid overeenkomstig is. Men heeft zóó dikwijls van de plotselijke veranderingen in de zaken van het Oosten opgegeven, terwijl het dan nader bleek dat het berigt geheel ongegrond was, of een groot deel er van viel af te dingen, dat men met reden aan het bovenstaande, waarvan ook geen dagteekening wordt opgegeven, mag twijfelen. Het is ook niet te denken, dat Frankrijk aan plotselijk het oostelijk gedeelte der Middellandsche Zee zonder scheepsmagt zou laten, terwijl nog de andere partijen er eene aanzienlijke magt bijeen hebben. Overigens is van elders reeds voorgesproken, dat de Onderkoning geschenken aan den Sultan zou gezonden hebben.]

— In eene correspondentie uit Zwitserland wordt gezegd, dat de thans hangende zaken tusschen de beide landen verdeeldheid in den ministerraad hebben doen ontstaan. Ook hier willen sommigen weten, dat eenige der ministers zich te sterk shadden willen houden met de vrijwillige verwijdering van Prins *Lodewijk*, ten einde alzoo de zaak op eene minnelijke wijze affair, hoe het gevoelen des konings zich bij dat der anderadenkende ministers gevoegd hebbende, was de schaal geheel tot deze zijde overgeslagen.

Een der Zwitsersche bladen, de *Bundesbote*, verzekert, dat het kanton Geneve zich in stille toerustte en een onderzoek van den staat der vestingwerken, der arsenalen, enz. bevolen had.

— De bijzondere tijdingen uit de Spaansche hoofdstad gaan tot den 10den dezer. Zij melden onder anderen, dat de stedelijke regering bij de koningin ten gehoore was toegelaten, door den hertog van *Frias* binnengeleid wordende. Dezelve had aan de koningin een adres aangeboden waarin op eene verandering van het sedert de maand December ll. gevolgd wordend stelsel aangehouden werd. De koningin had het adres ongelezen haren eersten minister overgegeven. — De finantiele schikking met het huis *Rothschild*, waarover zoo lang onderhandeld is geworden, was tot nog toe zonder gevolg gebleven. — Het nieuwe bestuur wachtte met angstig ongeduld tijdingen van het noorderleger af. Het algemeen gevoelen was, dat *Espartero* bij een ernstigen aanval op Estella, de plaats zou in handen krijgen, of op het slagveld blijven. Men scheen te Madrid den 10den nog geen kennis te dragen van den afloop van Estella.

— Uit Bayonne wordt van den 13den dezer het volgende geschreven:

» Don *Carlos* was nog den 10den te Vergara. Eene beweging der christinos om de Arga aan de zijde van Manera over te trekken, had den aanval op Estella als zeker doen stellen.

» Men vernoemt dat de christinos in de rigting van Peralta zijn getrokken. Deze beweging zou wel ten oogmerk kunnen hebben om de gemeenschapelijn tusschen Pampeluna en Frankrijk te herstellen.

» Te Artojona en Mendigorria heeft een zeer hedenkelijk voorval plaats gehad. Men verzekert, dat in de eerstgenoemde vier plaatsen vier bataillons geweigerd hebben om tegen Estella op te trekken.

» Ten gevolge der depesches door den graaf van Luchana (*Espartero*) den 9den van Madrid ontvangen, heeft hij in den morgen van den 10den acht bataillons en twee eskadrons naar Arragon, en zes bataillons en twee eskadrons naar Kastilie afgezonden. De aanval op Estella is daardoor, noodzakelijkerwijs, uitgesteld."

— De binnenlandsche rente was heden minder gezocht dan den vorigen beursdag; intusschen was de daling van weinig beteekenis. De notering was heden (17 Sept.) 5 pCt. 109,40; 5 pCt. 80,85; Nap. r. 100,20; Sp. Ardoin 20¾; Rom. L. 101¼.

Duitschland.

Frankfort, den 16den September.

Uit Berlijn schrijft men, dat het daar thans zeer stil is, uit hoofde van het vertrek der meeste aanzienlijke personaadjen naar Maagdenburg, alwaar tegenwoordig zóó vele gasten vereenigd zijn, dat doorreisende vreemdelingen de grootste moeite hebben om huisvesting of middelen ter voortsetting hunner reize te erlangen. Onder de aldaar zich bevindende hooge personaadjen bevinden zich thans, behalve de reeds gemelde, ook prins en prinses *Frederik* der Nederlanden, de koning van Hanover, de hertog van Brunswijk, enz. Veertig duisend man troepen zijn aldaar bijeen en in de stad zelve gehuisvest. De troepen-manoeuvres zullen tot den 18den voortduren, waarna de meeste der te Maagdenburg vereenigde personaadjen naar Potsdam zullen vertrekken.

Naar men vernam, zou H. M. de keizerin van Rusland, gedurende de hoogtedeszelfs aanstaand verblijf te Potsdam, aldaar eene druivenkuur, als nakuur der in Furstenstein en Kreutz aangewende middelen tot herstel harer gezondheid, ondergaan.

— Volgens bijzondere brieven uit Berlijn, zou de samenzwering die gezegd is geworden in Posen quidekt te zijn, van zuiltelo beteekenis zijnde. — Op de Elbe is de pruisische stoomboot *de Stad Berlijn*, door een ongelukkig toeval, naar men denkt ten gevolge van wrijving, in de nabijheid van Dünnitz in brand geraakt. Slechts met moeite had men de passagiers en hunne goederen kunnen redden, waarna de boot geheel en al eene prooi der vlammen geworden en in de rivier gezonken is. *De Stad Berlijn* was een der grootste en beste booten van de pruisische stoombootmaatschappij.

— In tegenspraak met hetgeen tot dusverre uit Berlijn gemeld is omtrent den inhoud van den brief, dien de aartsbisschop van Keulen onlangs aan Z. M. den Koning van Pruissen heeft toegezonden, wordt nu uit Munster, van den kant der vrienden van den aartsbisschop, berigt, dat de bedoelde brief geenszins eene verzoek om vrijating, of van verandering van verblijfplaats, noch eene verklaring van onderwerping aan de regering behelsde, maar

dat de prelaat daarin, in tegendeel, voor zich en voor zijn aartsbisdom, op het bekomen van regt aandringt.

— De toestand van Z. M. koning *Lodewijk* van Beijeren verbetert dagelijks meer en meer. — Z. K. H. de Kroonprins van Beijeren is den 13den dezer des middags, naar Berlijn, vertrokken.

— Uit Rome schrijft men van den 6den dezer: » De koerierwissel met de noordsche hoven is in den laatsten tijd wederom zeer levendig geweest; en men zegt dat er belangrijke onderhandelingen betrekkelijk de hangende kerkelijke aangelegenheden gevoerd worden, die van dezen kant door den staats-secretaris *Lambruschini* worden geleid. Zoo lang deze kardinaal de zaken bestuurt, en even als tot dus verre het volle vertrouwen van den paus bezit, kan men de toekomst onbezorgd afwachten. Sedert *Gonsalvi*, is er geen staatsman aan het roer der zaken geweest, die bij zulk eene wetenschappelijke vorming, tevens zoo veel wereld- en menschenkennis heeft. Allen, die in de gelegenheid zijn om met hem in nadere betrekking te komen, prijzen zijnen beschaafden toon en omgang, en komen daarin overeen, dat er bezwaarlijk een diplomaat zou te vinden zijn, die de staats-aangelegenheden met even weinig hartstogtelijkheid als *Lambruschini* zou weten te behandelen."

Nederlanden.

BREDA, den 19den September.

Bij Z. M. besluiten van den 10den en 16den dezer zijn benoemd: Tot kommandeur der orde van den Nederlandschen Leeuw, dom *Antonio Jose de Mello Saldanha e Castro*, oud gouverneur-generaal van Mozambique en tot ridders van dezelve orde, dom *Candido Maximo Moulles*, gouverneur van Inhambani, en den med. doctor *J.* baron *de Salis*, chef der geneeskundige dienst te Mozambique. Voorts nog tot ridders der orde van den Nederlandschen Leeuw: mr. *Frans Bogaers*, substitut-officier der regtbank van eersten aanleg te Rotterdam; mr. *Frans Jacob Otto Baijmans*, regter in de regtbank van eersten aanleg te Utrecht; jonkh. mr. *J. de la Bassecour Caan*, raadsheer in het hoog-geregtshof te 's Gravenhage; mr. *Willem Hendrik de Greve*, raadsheer in het hoog-geregtshof te 's Gravenhage; mr. *Willem Cornelis 't Hoen*, vice-president der regtbank van eersten aanleg te Amsterdam; mr. *Lambertus Wilhelmus van der Horst*, president der regtbank van eersten aanleg te 's Hertogenbosch; mr. *Joannes Henricus Huijgens*, raadsheer in het hoog-geregtshof te 's Gravenhage; mr. *Hubertus Adrianus Moorrees*, president der regtbank van eersten aanleg te Nijmegen; mr. *Johan Gerard Sweliengrebel*, officier van justitie bij de regtbank van eersten aanleg te Utrecht; mr. *Ulrich Herman Sypkens*, raadsheer in het hoog-geregtshof te 's Gravenhage, en mr. *Gerrit Wicherlink*, procureur-crimineel in de provincie Overijssel.

— De Staten der provincie Holland hebben in hunne buitengewone bijeenkomst van gisteren, tot lid van de Tweede Kamer verkozen, den heer mr. *P. van Akerlaken*, advokaat te Hoorn en lid der Staten van Holland, en zulks in plaats van den heer *P. Huijdekoper*.

— Bij het wapen der artillerie in de West-Indien is tot majoor en tevens tot kommandant der artillerie-kompagnie op Suriname benoemd, de kapitein *J. M. Engelbert*, van het 3de bataillon veld-artillerie.

— Het departement van oorlog is van 's koningswege gemagtigd tot de invoering der verbeterde standmodellen bij het wapen der kurassiers.

— Bij koninklijk rescript is dezer dagen bepaald, dat de algemeene inspectie over de met onbepaald verlof zijnde schutters, dit jaar even als vroeger in de maand October en op dezelfde wijze als in het laatstvorig jaar, zal plaats hebben.

— Uit Amsterdam schrijft men het volgende: » De Engelsche Presbyteriaansche gemeente alhier heeft een treffend verlies geleden door het afsterven van een harer leeraren, den weleerw. heer theol. doct. *Alexander Mac Intosh*, die saturdag jl., den 13den dezer, alhier in den leeftijd van 55 jaren is overleden. Zoo uitmuntend leeraar als voortreffelijk mensch, hield de gemeente bij welke hij sedert den jare 1807, en alzoo reeds een en dertig jaren, het leeraars-ambt bekleedde, hem te regt in hooge waarde. Menig ongelukkige, die hulp en troost bij hem pleeg te vinden, zal zijne lijkbaar met weemoed nastaren."

— Eergisteren is de Scheveningsche steurharingvloot, uit 50 zeilen bestaande, naar de Engelsche Kust vertrokken, op twee vaartuigen na, die later onder zeil zullen gaan. Van Katwijk zijn jl. vrijdag mede 28 meestal nieuw aangebouwde visschers-haringschuiten voor dezelfde vangst naar zee gegaan; drie daarvan behooren aan de onlangs opgerigte Katwijksche Maatschappij.

— In de maand Augustus jl. zijn door het kanaal van Voorne gevaren 362 zeeschepen, als: 156 te Hellevoetsluis binnengekomen en 206 uitgeloopen.

— Een duitsch blad geeft een berigt uit Hamburg van den 7. dezer, volgens welk men toen aldaar langs buitengewonen weg de inding uit Stockholm wilde ontvangen hebben, dat de kroonprins van Zweden, met goedvinden des konings, de hoofdstad zerlaten zou hebben, daar er ter zake der tegenwoordige woelingen, omtrent de eigenlijke strekking waarvan men nog in het duister verkeert, en der daartegen te nemen maatregelen, eenig verschil van gevoelen tusschen hem en den koning zoude heerschen. — Regtstreeksche berigten uit Stockholm tot den 7den, maken echter van het vertrek des kroonprinsen geene melding.

— Luidens de jongste berigten uit de Kanada's die te Londen ontvangen zijn, was het aldaar rustig en was lord *Durham* te Montreal, alwaar hij den 29sten Augustus is aangekomen, met bijzondere hartelijkheid ontvangen. Daarentegen zijn de indingen wegens de blokkade der kusten van Mexico en Buenos-Ayres door de Franschen, niet gunstig, en zelfs de Londensche ministeriele bladen beginnen de vrees te uiten, dat die maatregel tot gevaarlijke botsingen zal leiden.

— In Engelsche bladen vindt men gewag gemaakt van een noodlottig voorval, hetwelk in den loop der maand Junij in de nabijheid der Kaapstad heeft plaats gehad. De echtgenoot van een pachter uit St. Deedman, *Caps* geheeten, had zich namelijk op zekeren avond, vergezeld van eene vrouwelijke bediende, met haare zes kinderen naar het strand begeven, om hen te laten baden; toen de laatste harer lievelingen hiermede bezig was, bespeurde zij tot haren schrik, dat de vloed, welke dien avond buitengemeen sterk was, de zandbank waarop zij zich met de haren bevond, geheel had omringd en reeds zoo ver was voortgedrongen, dat het onmogelijk was om het droogte te bereiken. De ongelukkigen vlugtten naar eene der verhevenheden van de bank; terwijl de moeder hare kinderen tusschen haar en hare dienstbode plaatste om hen zoo veel mogelijk tegen den overvloed te beschutten; dit was echter vruchteloos, en al hare bezorgdheid kon niet beletten, dat zij het verpletterend schouwspel moest beleven van drie uit hare moeder-armen weggerukte kinderen, een meisje van 9, een ander van 5 jaren en een wichtje van 18 maanden, achtervolgelijk eene prooi der golven te zien worden. Twee uren lang bleef de moeder met hare overige drie kinderen en de dienstbode nog in dezen verschrikkelijken toestand, zonder hoop op eenige menschelijke hulp, toen de pachter, die, ongerust over het uitblijven zijner echtgenoot, aan het opsporen was gegaan, eindelijk aan het strand kwam, en door het noodgeschut naar de plaats van het gevaar geroepen werd. Toen hij bij de zijnen aankwam, bestond de ongelukkige groep nog slechts uit vier personen, daar nog een der kinderen door het geweld der golven was weggesleept. Het oudste meisje, van negen jaren, *Jane* geheeten, had van het begin des gevaars tot dat zij in de branding haren dood vond, de grootste tegenwoordigheid van geest betoond.

*** Commissarissen Directeuren over het TEEKEN-INSTITUUT der Stad *Breda*, brengen bij deze ter kennis van de Ingezetenen derzelve Stad, dat de Cursus voor de HANDTEEKEN- en BOUWTEEKENKUNDE, dit jaar weder zal aanvangen met den 1. Oct. ber aanstaande, en dat zal worden gevacceerd, tot het Inschrijven van de Namen dergenen, welke verlangen daaraan deel te nemen, op Vrijdag den 21. dezer, des namiddags ten vier uren, in het Locaal voor het Teeken-Instituut, Wijk A, N°. 26, in de Eindstraat, binnen deze Stad.

BREDA, den 19. September 1838.

Commissarissen Directeuren voornoemd,
Mr. J. F. DE ROY, P. L. FAES.
Mr. C. J. F. VAN DEN HEUVEL, W. VERLEGH.

VOOR HET RIJK.

Amortisatie-Syndicaat.

Administratie der Domeinen, Wegen, Vaarten, enz.

PROVINCIE NOORD-BRABAND. AGENTSCHAP BREDA

IN HET EERSTE RESSORT.

TOLVERPACHTING.

De Agent van het Domein te *Breda*, als daartoe behoorlijk gecommitteerd, zal, op Vrijdag den 21. September 1838, des voormiddags ten elf ure, ten huize van de Wed. OERS, op de Groote Markt te *Breda*, al of niet in tegenwoordigheid van den Heer Inspecteur der Domeinen, in het 1ste Ressort, en ten overstaan van den Notaris Mr. F. R. VAN NAERSSEN, residerende te *Breda*, publiek, voor den tijd van *Agttien Maanden*, ingaande met 1°. October 1838 tot middernacht, aan den genoegbiedenden Verpachten:

DE ONTVANGST DER TOLGELDEN aan de Barriere n°. 11, op den Grooten Weg der 1ste Klasse, n°. 3, te *Stuivezand*, onder *Rijsbergen*.

Het Tarief en de Kondition voor deze Verpachting, liggen ter lezing ten Kantore van den Administrateur der Domeinen, in het Eerste Ressort te *Arnhem*, en den Agent van het Domein te *Breda*, voorts te *Breda*, bij den Notaris voormeld en in het Koffijhuis bij de Wed. OERS; terwijl bij den Ontvanger L. LUGTEN, te *Terheijden*, nadere informatien te bekomen zijn.

De Agent voornoemd,
W. SMITS.

VOOR HET RIJK.

BEKENDMAKING.

De Verkooping van GOEDEREN ten huize van den Ontvanger A. DE BERGH, te *'s Bosch*, in de *Bredasche* en *Hollandsche Couranten*, alsmede in het *Provinciaal Dagblad* geannonceerd, welke zal beginnen den 24. September 1838, is nog vermeerderd met BOEKWERKEN, opgemaakte en onopgemaakte VROUWEN-MUTSEN, 12 stuks zijden BOUQUETTEN, KOUSEN, VROUWEN-SCHOENEN en LAARSJES, twintig pd. WAS-KAARSEN, enz.

Zegt, het Koopt.

Te BREDA, bij BROESE EN COMP. Boekdrukkers en Boekverkoopers.